

521
2022

Biuletyn

Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej

**Przegląd implementacji
Ogólnego Codex Standardu
Stosowania Terminów Mleczarskich
(Przegląd GSUDT)**

Przegląd implementacji Ogólnego Codex Standardu Stosowania Terminów Mleczarskich (Przegląd GSUDT)

Uwaga: niniejsze tłumaczenie zostało sfinansowane ze środków Funduszu Promocji Mleka

Numer wydania: 521/2022

Data opublikowania: Październik 2022

**Wydane przez Międzynarodową Federację Mleczarską (IDF) AISBL. Silver Building,
Bulevard Auguste Reyers 70/B, B-1030 Brussels, Belgium (Belgia)**

www.fil-efd.org

Ani autorzy ani IDF nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za stratę lub uszkodzenie spowodowane u jakiegokolwiek osoby działającej lub powstrzymującej działanie będące wynikiem materiału zawartego w niniejszej publikacji. Niniejsze wytyczne zostały opracowane przez Stały Komitet IDF ds. Standardów Tożsamości i Etykietowania.

Wydanie opublikowane w Październiku 2022

ISSN 0250-5118

© Międzynarodowa Federacja Mleczarska AISBL Wrzesień 2022. Copyright całości lub części niniejszej publikacji należy do IDF. Za wyjątkiem gdzie i do jakich granic jest to wyraźnie dozwolone w ramach niniejszego dokumentu, żadna część niniejszej pracy nie może być odtwarzana lub stosowana w żadnej postaci lub żadnymi środkami włącznie ze sposobami graficznymi, elektronicznymi, lub mechanicznymi, w tym fotokopiowanie, odtwarzanie, drukowanie lub rozpowszechnianie w sieci, bez uprzedniej pisemnej zgody IDF lub zgodnie z przepisami istniejącej licencji.

Międzynarodowa Federacja Mleczarska (2022). *Przegląd implementacji Ogólnego Codex Standardu Stosowania Terminów Mleczarskich (Przegląd GSUDT)*

SPIS TREŚCI

Przedmowa	V
Podziękowania	VI
Abstrakt	VII
Skróty i akronimy	VIII
1. Wstęp	1
2. Zarys prawnego pojęcia ochrona terminów mleczarskich	3
2.1. Cele ogólne	3
2.2. Podejście trzystopniowe	3
2.3. Ochrona pozytywna i negatywna	4
2.4. Powiązania z zakazem wprowadzania konsumentów w błąd w ogólnym prawie żywnościowym	5
2.5. Różne prawne cechy struktury prawnej i nadzoru oraz systemu wprowadzania w życie	6
2.6. Bieżące inicjatywy i „stan gry”	7
3. Kwestionariusz	8
4. Analiza implementacji kwestionariusza	13
4.1. Liczba odpowiedzi i ich geograficzne rozmieszczenie	13
4.2. Przepisy i rozporządzenia krajowe w zakresie standardów mleczarskich ...	13
4.2.1. Produkty mleczarskie ogółem	13
4.2.2. Niektóre kategorie produktów mleczarskich	14
4.2.3. Określone rodzaje produktów mleczarskich	14
4.3. Ochrona terminów mleczarskich	14
4.3.1. Ochrona pozytywna	14
4.3.2. Ochrona negatywna	15
4.4. Ochrona przed wprowadzaniem konsumentów w błąd	15
4.5. Przepisy inne niż prawo krajowe i inne regulacje	15
4.5.1. Wytyczne stosownych władz	15
4.5.2. Interpretacje stosownych władz	15
4.5.3. Standardy mleczarskie w przemyśle mleczarskim lub innych prywatnych uczestników rynku	16
4.6. Wyłączenie tradycyjnego stosowania terminów mleczarskich dla pewnych niemleczarskich produktów	16
4.7. Określone przepisy dotyczące produktów opartych na surowcach roślinnych imitujących produkty pochodzenia zwierzęcego	16
4.8. Nadzór i system wprowadzania w życie	17
4.8.1. Aspekty publiczne	17
4.8.2. Aspekty prywatne	17
4.9. Orzecznictwo	17
4.10. Bieżące państwowe lub prywatne inicjatywy dotyczące struktury prawnej i ich implementacja	18

4.11. Stan gry – sytuacja	20
5. Załączniki	21
Załącznik I Punkty kontaktowe w poszczególnych krajach (na dzień 18 lipca 2022)	21
Załącznik II Standard Kodeksowy GSUDT 206 – 1999	22

Cena subskrypcji wersji elektronicznej dla Biuletynów 2021 r: 600 Euro za wszystkie wydania.

Proszę przesłać zamówienie na adres: MIĘDZYNARODOWA FEDERACJA MLECZARSKA AISBL IDF /FIL

Boulevard Auguste Reyers, 70/B – 1030 Brussels (Belgium)

Telephone: + 32 2 325 67 40 – Telefax - + 32 2 325 67 41 – E-mail: orders@fil-idf.org – <http://www.fil-idf.org>

PRZEDMOWA

W 1999 roku Komisja Kodeksu Żywnościowego ustanowiła Ogólny Standard Stosowania Terminów Mleczarskich (GSUDT), który został opracowany przez Komitet Kodeksowy ds. Mleka i Produktów Mleczarskich z pomocą IDF. Niniejszy standard zawiera wytyczne dotyczące prawidłowego stosowania terminów, które są uniwersalnie identyfikowane z produktami mleczarskimi. W tym czasie, już istniała potrzeba zapewnienia dokładnego stosowania terminów mleczarskich wobec produktów mleczarskich oraz ograniczenia potencjalnego niewłaściwego ich stosowania.

Niestety, potrzeba stosowania i interpretowania GSUDT jest dzisiaj nawet większa. Na rynku pojawiło się wiele błędnych praktyk w zakresie marketingu i nazewnictwa w odniesieniu do produktów spożywczych. Wspomniane imitowane produkty zbijają kapitał na postrzeganiu aspektów zdrowotnych produktów mleczarskich, wprowadzając w ten sposób w błąd konsumentów, gdyż oczekują oni takiej samej jakości i wartości odżywczych jakie mają produkty mleczarskie.

Ogólny Standard Kodeksowy GSUDT jest uznawany w skali międzynarodowej i wobec tego jest wprowadzany do przepisów i polityki wielu krajów na całym świecie. Jednakże, każdy kraj wykazuje inne podejście, w zależności, między innymi, od swoich prawnych tradycji i politycznych decyzji.

IDF przy swojej doskonałej znajomości GSUDT jak również wobec swego licznego członkostwa była wobec tego idealnie desygnowana do dokonania pierwszego wyczerpującego przeglądu (ankiety) na temat sytuacji w zakresie realizacji GSUDT w poszczególnych krajach.

Niniejsza publikacja zawiera przegląd pokazujący w jaki sposób przyjęto i interpretowano GSUDT w 21 krajach na wszystkich kontynentach. Gruntowna analiza różnych podejść w zakresie przepisów dotyczących ochrony terminologii mleczarskiej daje unikalny obraz systemu prawnego we wspomnianych poszczególnych krajach. Niniejszy Biuletyn powinno się czytać w połączeniu z Biuletynem IDF 507/2020, który objaśnia czym jest i jak działa GSUDT.

Caroline Emond, Dyrektor Generalny

Międzynarodowa Federacja Mleczarska, Bruksela, Listopad 2022

PODZIĘKOWANIA

Niniejszy dokument został opracowany dzięki bezcennemu wkładowi pracy ze strony członków

Międzynarodowej Federacji Mleczarskiej (IDF), Stałego Komitetu ds. Norm Tożsamości i Etykietowania (Standing Committee on Standards of Identity and Labeling, SCSIL), oraz Grupy Zadaniowej ds. Ochrony Terminów Mleczarskich pod kierownictwem Christiana Busse (Niemcy).

IDF pragnie złożyć wyrazy podziękowania następującym członkom Grupy Zadaniowej: Marjon Dey-Wolters (Niderlandy), Andrzej Babuchowski (Polska), Jenny Campbell (Nowa Zelandia), Camille Carvalho (Francja), Jörg Rieke (Niemcy), Nick Gardner (USA), Jacco Gerritsen (Niderlandy), Melissa Cameron (Australia), Gro Ånestad Rimstad (Norwegia), Claus Heggum (Dania), Mélanie Grivier (Francja), Olivier Beaulieu-Charbonneasu (Kanada) i Cathy Zhang (Nowa Zelandia).

ABSTRAKT

Niniejszy Biuletyn skupia swoją uwagę na implementacji Ochrony Terminów Mleczarskich w poszczególnych krajach. Jest on powiązany z Biuletynem IDF 507/2020, który dotyczy treści i interpretacji Ogólnego Standardu Stosowania Terminów Mleczarskich (GSUDT). GSUDT, jako międzynarodowe zobowiązanie w ramach Komisji Kodeksu Żywnościowego (*Codex Alimentarius Commission*) FAO/WHO ustanowiła globalny standard Ochrony Terminów Mleczarskich. Ułatwia to międzynarodowy handel produktami mleczarskimi i pomaga zapobiec wprowadzaniu konsumentów w błąd. Członkowie Kodeksu CAC, którzy decydują przyjąć GSUDT, wprowadzają standard w ramach swojego porządku prawnego. Wobec tego, wykazują oni różne podejścia, zależnie, między innymi, od ich tradycji prawnych i decyzji politycznych. Dotychczas, nie przeprowadzono żadnego dogłębnego przeglądu sytuacji w zakresie implementacji standardu GSUDT. Międzynarodowa Federacja Mleczarska (IDF) ze swoją długoletnim doświadczeniem w zakresie problemów dotyczących składu, etykietowania i handlu produktami mleczarskimi oraz powszechne członkostwo w tej organizacji wydaje się być odpowiednią platformą do podjęcia tej pracy. W oparciu o opis prawnej podstawy Ochrony Terminów Mleczarskich i Kwestionariusza, przeprowadzono ankietę w obrębie krajów członkowskich. Niniejszy Biuletyn przedstawia wyniki ankiety a także opis podstawy prawnej i Kwestionariusza. Poza tym, dokument ten zawiera treść GSUDT i punkty kontaktowe w każdym kraju w celu ułatwienia uzyskania więcej informacji na temat sytuacji w danym kraju.

STOSOWANE SKRÓTY I AKRONIMY:

AT – PDT	Grupa Zadaniowa ds. Ochrony Terminów Mleczarskich (ang. Action Team on the Protection of Dairy Terms)
CAC	Komisja Kodeksu Żywnościowego (ang. Codex Alimentarius Commission)
CCMMP	Komitet Kodeksu ds. Mleka i Produktów Mleczarskich (ang. Codex Committee on Milk and Milk Products)
EU	Unia Europejska (ang. European Union)
FAO	Światowa Organizacja ONZ ds. Wyżywienia i Rolnictwa (ang. Food and Agricultural Organization of the United Nations)
GSUDT	Ogólny Codex Standard Stosowania Terminów Mleczarskich (ang. Codex General Standard for the Use of Dairy Terms)
IDF	Międzynarodowa Federacja Mleczarska (ang. International Dairy Federation)
SCIL	Staly Komitet ds. Standardów Tożsamości i Etykietowania (ang. Standing Committee on Standards of Identity and Labelling)
TBT Agreement	Porozumienie Światowej Organizacji Handlu w sprawie Barrier Technicznych w Handlu (ang. WTO Agreement on Technical Barriers to Trade)
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia (ang. World Health Organization)
WTO	Światowa Organizacja Handlu (ang. World Trade Organization)
PGIs	Chronione oznaczenie geograficzne (ang. Protected Geographical Indications)
PDOs	Chroniona nazwa pochodzenia (ang. Protected Designations of Origin)

1

WSTĘP

GSUDT jest międzynarodowym standardem wskazującym sposób w jaki powinny być stosowane terminy mleczarskie. Został on opracowany przez Komisję Kodeksu Żywnościowego ds. Mleka i Przetworów Mlecznych (CCMMP) z pomocą IDF i ustanowiony w 1999 roku przez CAC (**ang.** *Codex Alimentarius Commission*). Jego poprzednikiem był CAC Kodeks Zasad dotyczących Mleka i Produktów Mleczarskich ustanowiony już w 1958 roku. Obecnie CAC liczy 189 członków, obejmując 188 krajów i Unię Europejską (**ang.** EU). Członkowie Komisji Kodeksu Żywnościowego (CAC), którzy decydują się na przyjęcie GSUDT, powinni wprowadzać standard w ramach swego krajowego porządku prawnego, który także zawiera zakres standardów w sektorze mleczarskim, między innymi GSUDT. Biorąc pod uwagę wysoką liczbę członków CAC, GSUDT jest zaakceptowany prawie wszędzie na świecie. Treść GSUDT odgrywa ważną rolę w rozległym światowym handlu produktami mleczarskimi jak również w marketingu produktów mleczarskich w obrębie poszczególnych krajów, szczególnie w odniesieniu do konsumentów. GSUDT został dogłębnie wyjaśniony w Biuletynie IDF nr 507/2020.

Celem niniejszego analogicznego Biuletynu jest wyjaśnienie systematyki prawnej dotyczącej realizacji GSUDT oraz, na tej podstawie, przedstawienie skali implementacji GSUDT w prawodawstwie krajowym, w tym legislacji Unii Europejskiej. Podstawą uzyskania obrazu sytuacji jest Ankieta przesłana do 43 Krajowych Komitetów IDF. Chociaż do tej pory nie wszyscy członkowie CAC są reprezentowani w IDF, Krajowe Komitety IDF obejmują większość najważniejszych krajów produkujących mleko i około 75% światowej produkcji mleka. Połowa Komitetów Krajowych odpowiedziała na ankietę, w tym większość największych krajów-producentów mleka, obejmując w tym także Unię Europejską. Tak więc, Ankieta stanowi nie tylko dobrą analizę aktualnej sytuacji w omawianym zakresie, ale także podkreśla ważną rolę GSUDT w światowym mleczarstwie.

Członkowie IDF i inni interesariusze sektora produkcji i handlu produktami mleczarskimi mogą stosować niniejszy Biuletyn dla swoich celów biznesowych jako źródło informacji na temat krajowych przepisów i kontaktów dotyczących etykietowania produktów mleczarskich oraz Ochrony Terminów Mleczarskich przed niewłaściwym ich stosowaniem. Dla krajów, w których implementacja GSUDT nie została dotychczas w pełni zrealizowana, Biuletyn może mieć szczególne znaczenie. Poza tym, w pewnej liczbie krajów dyskutuje się aktualnie problem Ochrony Terminów Mleczarskich, szczególnie wobec potrzeby dokonania „oddzielenia się” od produktów niemleczarskich. Niniejszy Biuletyn może być pomocny w tym względzie.

Przegląd przedstawiony w niniejszym Biuletynie oparty jest na Kwestionariuszu został opracowany przez Grupę Zadaniową ds. Ochrony Terminów Mleczarskich (**ang.** AT-PDT, Action Team on the Protection of Dairy Terms – przyp. tłum.)¹, zainicjowaną w 2018 roku i ustanowioną w 2019 roku w ramach Stałego Komitetu ds. Standardów Tożsamości i Etykietowania (SCSIL) w IDF. W 2019 roku, AT-PDT zakończyła opracowanie Kwestionariusza, który został rozesłany po raz pierwszy w tym samym roku. Odpowiedzi na Kwestionariusz zostały wykorzystane przez AT-PDT w pierwszej wersji Przeglądu. Po zakończeniu pracy Grupy Zadaniowej nad Biuletynem IDF 507/2020 i opublikowaniu wspomnianego Biuletynu, w 2021 roku rozesłano nieco zmieniony kwestionariusz w celu wypełnienia luk w poprzedniej ankiecie i uaktualnienia informacji przedstawionych już w pierwszym wydaniu. Uzyskane odpowiedzi pochodzą z okresu od lata 2021 do wiosny 2022r. Stąd więc, tematyka różni się w poszczególnych krajach. Ogólnie mówiąc, nie obejmuje ona rozwoju sytuacji po wiosnie 2022 r.

Niniejszy Biuletyn składa się z 4 części: Niniejszy Wstęp (1), po którym następuje Zarys Prawnej Koncepcji Ochrony Terminów Mleczarskich, zawierający wyjaśnienie prawnej struktury i metodycznych właściwości Ochrony Terminów Mleczarskich (2). Wspomniany Zarys stworzył podstawę Kwestionariusza, przedstawionego w swej poprawionej wersji z 2021 r (3). Ostatnia część niniejszego Biuletynu to analiza odpowiedzi na Kwestionariusz (4). Ponadto, Załącznik I zawiera wykaz punktów kontaktowych Komitetów Krajowych, które odpowiedziały na Kwestionariusz. Jeśli szczegóły odpowiedzi od danego Komitetu Krajowego są przedmiotem Państwa zainteresowania, prosimy skontaktować się z Sekretariatem SCSIL². Załącznik II zawiera, jednocześnie z Biuletynem 507/2020, tekst GSUDT umieszczony dla wygody czytelnika.

Omawiany Kwestionariusz jest przeznaczony do rozesłania wśród Krajowych Komitetów przyjęty sposób, w celu umożliwienia aktualizacji i ponownej dystrybucji obecnego Biuletynu. W okresie pomiędzy uaktualnieniami, grupa robocza AT-PDT byłaby wdzięczna za uzyskanie informacji o każdym istotnym rozwoju sytuacji w omawianym zakresie od Komitetów Krajowych lub stron trzecich. W takich przypadkach, prosimy o kontakt z Sekretariatem SCSIL (**ang.** Standing Committee of Standards on Identity and Labeling – patrz Podziękowania str.6, przyp. tłum.)

¹ Pod kierownictwem Dr Christiana Busse (Niemcy)

² Brak w oryginale tekstu

2

ZARYS PRAWNEJ KONCEPCJI OCHRONY TERMINÓW MLECZARSKICH

Koncepcja prawna Ochrony Terminów Mleczarskich jest sprawą skomplikowaną, a szczególności dla osób niebędących prawnikami, trudną do zrozumienia. Istnieją różne rodzaje przepisów w celu uzyskania ochrony terminów mleczarskich, zależnych także od specyfiki systemu prawnego w danym kraju.

2.1. CELE OGÓLNE

Ochrona Terminologii Mleczarskiej ma na celu zapewnienie, aby wszystkie produkty spożywcze stosujące terminy mleczarskie były oryginalnie produktami mleczarskimi, a ponadto, aby pozostawały one w zgodności ze standardami jakości dla produktów mleczarskich w danym kraju. Część 3 standardu GSUDT określa dwustopniowy cel obejmujący trzy „zasady ogólne”: a) prawidłowe stosowanie nazw mleczarskich, b) ochrona konsumentów przed wprowadzeniem ich w błąd lub dezorientacją oraz 3) zapewnienie uczciwych praktyk w handlu produktami spożywczymi.

2.2. PODEJŚCIE TRZYSTOPNIOWE

Standardy jakości można sklasyfikować na trzech poziomach zbudowanych jeden na drugim. Poziom pierwszy składa się z wymagań kwalifikujących dany produkt jako produkt mleczarski i wobec tego jest zgodny z ogólną definicją produktów mleczarskich. Zazwyczaj, najważniejszym kryterium jest to, że produkt jest otrzymany głównie ze składników opartych na mleku, jak np. mleko surowe, mleko poddane obróbce lub jakiś inny produkt mleczarski.

Na drugim poziomie, znajdują się standardy dla pewnych kategorii produktów mleczarskich (np. ser, masło, mleko spożywcze lub mleko fermentowane). Trzeci poziom obejmuje standardy ustanowione dla określonych rodzajów produktów mleczarskich (np. określone sery – „Gouda” lub „Cheddar”, jak określone masło – „masło z ukwaszonej śmietany”, jak określone fermentowane mleko – „jogurt” oraz jak określone mleko spożywcze – „mleko pełne” (mleko o pełnej zawartości tłuszczu – przyp. tłum.).

Wszystkie trzy poziomy standardów jakości można znaleźć w Codex Standardach dla produktów mleczarskich i znajdują się one w zakresie zastosowania GSUDT. Nie każdy kraj posiada standardy na wszystkich trzech poziomach. Ponadto, chronione nazwy geograficzne (PGIs) oraz chronione nazwy pochodzenia (PDOs) w zakresie produktów mleczarskich istnieją w pewnej liczbie krajów i są także brane pod uwagę w umowach handlowych. Z powodu swego szczególnego charakteru i zwykłej klasyfikacji jako prawo własności intelektualnej nie są one objęte niniejszym Kwestionariuszem.

Standardy jakości są nie tylko ważne dla konsumentów, ale także dla handlujących produktami mleczarskimi i dla producentów stosujących produkty mleczarskie lub ich części jako składniki. W odniesieniu do międzynarodowego handlu produktami mleczarskimi, konsumenci, handlowcy i producenci powinni wziąć pod uwagę, że są różne poziomy implementacji Standardów Kodeksu CAC dla produktów mleczarskich, co powoduje częściowo brak ujednolicenia składu i etykietowania produktów mleczarskich. Kiedy kraj członkowski WTO (**ang.** World Trade Organization, Światowa Organizacja Handlu – przyp. tłum.) określa wymagania prawne dla produktów mleczarskich i ochrony terminologii mleczarskiej, powinien rozważyć Standardy CAC dla produktów mleczarskich jako wytyczne. Stąd więc, omawiane standardy mimo swojego prawnego charakteru mającego znaczenia jako zalecenia odgrywają istotną rolę w Porozumieniu WTO w sprawie Przewyższania Barrier Technicznych w Handlu (**ang.** WTO Agreement on Technical Barriers to Trade).

Kwestionariusz kontynuuje uprzednio opisane trzy poziomowe podejście: ochrona produktów mleczarskich ogółem, ochrona pewnych kategorii produktów mleczarskich oraz ochrona określonych rodzajów produktów mleczarskich. Odpowiednie Standardy CAC dla produktów mleczarskich są następujące: GSUDT ze swoimi podstawowymi definicjami produktów mleczarskich na najwyższym poziomie, następnie standardy dotyczące pewnych kategorii produktów mleczarskich (np. dotyczących serów wg. Ogólnego Standardu dla Sera) oraz standardy dla określonych odmian produktów mleczarskich (np. liczne pojedyncze standardy dla serów). Istnienie różnych poziomów standardów nie oznacza automatycznie, że przy etykietowaniu produktu musi być stosowany najniższy poziom. Mogą istnieć zobowiązania do stosowania określonej nazwy odmiany, na przykład, Gouda ma się nazywać Gouda. Ale w większości przypadków, istnieje system góra-dół, który pozwala, aby na przykład ser Gouda mógł być także etykietowany jako ser albo nawet tylko produkt mleczarski. GSUDT zgadza się z tym systemem.

2.3. OCHRONA POZYTYWNA I NEGATYWNA

Ochrona Terminów Mleczarskich jest oparta nie tylko na opisanym trzy-poziomowym podejściu, ale także na koncepcji pozytywnej i negatywnej ochrony terminów mleczarskich. Jako ogólna cecha prawodawstwa żywnościowego, najbardziej uregulowane określenia mogłyby rozwinąć się w dwóch kierunkach. Z jednej strony, dozwolone jest stosowanie danej nazwy dla produktu spożywczego, zdefiniowanego przez tę nazwę. Na przykład, produkt

spożywczy, który spełnia kryteria dla sera Gouda może stosować nazwę „Gouda”. Takie przyzwoleństwo nazywa się ochroną pozytywną. Negatywna ochrona oznacza, że żaden produkt, który nie spełnia kryteriów Gouda, nie ma pozwolenia stosowania nazwy „Gouda”. Albo, na bardziej ogólnym poziomie: wszystkie terminy mleczarskie są przeznaczone tylko dla produktów mleczarskich, co zakłada, że nie mogą one być stosowane wobec niemleczarskich produktów spożywczych.

GSUDT zawiera oba podejścia. W pkt. 4.2 i 4.3 ustala pojęcie ochrony pozytywnej i reguluje stosowanie terminów mleczarskich w obrębie „rodziny mleczarskiej”. Punkt 4.6 jest poświęcony niemleczarskim produktom spożywczym i stąd, ochronie negatywnej. Częścią ochrony negatywnej są wyjątki dla określonych niemleczarskich produktów, dla których można stosować pewne terminy mleczarskie. W GSUDT można to znaleźć w p. 4.6.2, w pozwoleniu na tradycyjne stosowanie terminów mleczarskich wobec pewnych niemleczarskich produktów, np. mleko kokosowe. Nowy aspekt ochrony negatywnej to określone przepisy krajowe dotyczące etykietowania produktów opartych na składnikach pochodzenia roślinnego imitujących produkty oparte na składnikach pochodzenia zwierzęcego. Zgodnie z GSUDT, wspomniane określone przepisy muszą pozostawać w zgodności z Ochroną Terminów Mleczarskich, co zapobiega np. nazwaniu produktu opartego na składnikach roślinnych „serem vege”.

Ważne jest także, aby przestrzegając zasady ogólnego prawa żywnościowego, problem czy termin mleczarski jest prawidłowo stosowany, nie ograniczał się do etykietowania danego produktu. Wszystkie inne czynniki, które są ważne dla konsumentów, handlowców i producentów, takie jak reklama, dokumenty handlowe lub umieszczanie produktu na półce, muszą być brane pod uwagę.

2.4. POWIĄZANIA Z ZAKAZEM WPROWADZANIA KONSUMENTÓW W BŁĄD W OGÓLNYM PRAWIE ŻYWNOCIOWYM

Większość krajów posiada określone ramy prawne dotyczące stosowania terminów mleczarskich. Jednakże, nawet w pozostałych krajach istnieje ogólnie pewien rodzaj ochrony, ponieważ każdy kraj włącza zakaz wprowadzania w błąd konsumentów w swoim ogólnym ustawodawstwie w zakresie żywności. Stosowanie terminu mleczarskiego wobec produktu spożywczego, który nie jest produktem mleczarskim, ma w zasadzie, „potencjał” wprowadzenia konsumenta w błąd np. nazywanie napoju zawierającego tylko składniki pochodzenia roślinnego „mlekiem” lub produktu do smarowania zawierającego składniki roślinne, „masłem”. To samo odnosi się do sytuacji, w której określony termin mleczarski stosuje się wobec produktu mleczarskiego, który nie jest zgodny ze standardem dla tego terminu (np. termin „ser” dla „jogurtu”). Zazwyczaj przepisy na temat nie wprowadzania konsumenta w błąd w ogólnym prawie żywnościowym nie są szczególnie określone dla produktów mleczarskich, ale stosują się w szerokim zakresie do wszystkich produktów spożywczych.

Ważną wadą podejścia „wprowadzania w błąd” w podanym kontekście jest to, że zazwyczaj wymaga ono dowodu, że konsument został w rzeczywistości wprowadzony w błąd, podczas gdy taki dowód nie jest konieczny w przypadku koncepcji Ochrony Terminów Mleczarskich. Jeśli jakiś przepis w dziedzinie ochrony terminologii mleczarskiej zostaje naruszony, nie jest konieczne udowodnienie, dodatkowo, że konsument został wprowadzony w błąd. Ponadto, podejście wprowadzania w błąd niesie ryzyko podważania GSUDT, ponieważ decydowanie na podstawie danego przypadku z różnym wynikiem stoi w sprzeczności z ideą ogólnej ochrony. Wreszcie, co też jest ważne, Ochrona Terminów Mleczarskich stosuje się nie tylko do sytuacji przemysł-konsument ale także do relacji w ramach branż biznesowych.

W krajach wprowadzających Ochronę Terminów Mleczarskich, w ogólnym krajowym ustawodawstwie żywnościowym istnieje zazwyczaj zakaz wprowadzania konsumentów w błąd. Jeśli stosowanie wspomnianych dwóch koncepcji kończy się rozbieżnymi wynikami, powstaje pytanie: która koncepcja, a więc i wynik, przeważa. Przeważnie Ochrona Terminów Mleczarskich jako bardziej szczególne prawo, zwłaszcza ustanowione dla sektora mleczarskiego, stanowi precedens. Wobec tego, ogólnie mówiąc, nie jest możliwe przytaczanie argumentu, że konsumenci nie są wprowadzani w błąd jako uzasadnienie łamania przepisów Ochrony Terminów Mleczarskich. Wreszcie, prawodawca już zdecydował jak i kiedy mogą być stosowane wspomniane terminy, i decyzja ta została opublikowana w oficjalnym dzienniku ustaw.

2.5. RÓŻNE PRAWNE ASPEKTY STRUKTURY LEGISLACYJNEJ ORAZ SYSTEM NADZORU I WPROWADZANIA W ŻYCIE

Struktura prawna Ochrony Terminów Mleczarskich może różnić się w poszczególnych krajach i obejmować pewien zakres prawnych instrumentów. Oprócz formalnych ustaw i przepisów, istnieją wytyczne rządowe i praktyki podejmowania decyzji przez władze sektora żywnościowego, które są istotne. Wspomniany Kwestionariusz ma na celu wychwycenie wszystkich aktów prawnych i praktyk dotyczących Ochrony Terminów Mleczarskich. Ponadto, jest skierowany do wszystkich poziomów trzyplaszczynowego podejścia jak również zarówno pozytywnych jak i negatywnych aspektów ochrony. Zazwyczaj, ramowa struktura prawna Ochrony Terminów Mleczarskich w danym kraju składa się z różnych prawnych instrumentów. Aby nakreślić cały obraz, konieczne jest wobec tego zrozumienie możliwie jak największej liczby aspektów tego zagadnienia.

To samo odnosi się do systemów nadzoru i wcielania w życie przepisów, które w większości krajów są mieszaniną elementów publicznych i prywatnych. Powszechne elementy publiczne to kontrola, zakazy i kary stosowane przez publiczną administrację ds. żywności. Powszechny element prywatny to stosowanie konkurencji i prawa handlowego przez prywatne firmy, zrzeszenia przemysłu mleczarskiego i organizacje ochrony konsumenta. Mogą one wprowadzać w życie Ochronę Terminów Mleczarskich poprzez działania obywatelskie. Konsekwentnie, orzecznictwo może także być podzielone na decyzje sądowe i administracyjne

oraz prywatne rozwiązywanie sporów. Centrum uwagi może różnić się w poszczególnych krajach.

2.6. BIEŻĄCE INICJATYWY I „STAN GRY” CZYLI AKTUALNA SYTUACJA

Szczególną uwagę przyciągają aktualne rządowe i prywatne inicjatywy dotyczące struktury prawnej i jej realizacji. Wspomniane inicjatywy mogą prowadzić do silniejszej lub słabszej Ochrony Terminów Mleczarskich. Stąd więc, niniejszy Kwestionariusz porusza także powyższe aspekty. Pomocne w omawianym zagadnieniu może być też krótkie streszczenie aktualnego *status quo*.

3

KWESTIONARIUSZ

Nazwa kraju:

Kontakt w celu zadania pytań: (nazwa organizacji/przedsięwzięcia, ewentualnie nazwisko osoby kontaktowej, adres; telefon; e-mail;

1.1. Czy istnieją państwowe przepisy lub regulacje dotyczące definicji mleka surowego, mleka i/lub produktów mleczarskich?

Nie ... Tak ...

Mleko surowe Nie ... Tak ...

Mleko Nie ... Tak ...

Przetwory mleczne/produkty mleczarskie Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli dostępne, adres/y internetowe tam gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

1.2. Czy istnieją państwowe przepisy lub regulacje dotyczące definicji pewnych kategorii produktów mleczarskich?

Nie ... Tak ...

Ser Nie ... Tak ...

Mleko fermentowane Nie ... Tak ...

Masło Nie ... Tak ...

Mleko spożywcze Nie ... Tak ...

Proszę podać nazwy innych ważnych przykładów.

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli dostępne, adres/y internetowe tam gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

1.3. Czy istnieją państwowe przepisy lub regulacje dotyczące definicji określonych odmian produktów mleczarskich?

Nie ... Tak ...

Proszę podać nazwy ważnych przykładów (np. Gouda, Cheddar, jogurt, masło z ukwaszonej śmietany, mleko pełne).

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli dostępne, adres/y internetowe tam gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

2.1. Czy istnieje Pozytywna Ochrona Terminów Mleczarskich/ (prawidłowe stosowanie terminów mleczarskich w obrębie „rodziny mleczarskiej”)?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnego/ych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli są dostępne, adres/y internetowy/e tam, gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

2.2. Czy istnieje negatywna Ochrona Terminów Mleczarskich (zakaz stosowania terminów mleczarskich dla produktów niemleczarskich)?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnego/ych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli są dostępne, adres/y internetowy/e tam, gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

3.1. Czy istnieje ogólny zakaz wprowadzania konsumentów w błąd dotyczący produktów spożywczych?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski)

oraz dodać, jeśli są dostępne, adres/y internetowe tam gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

3.2. Czy istnieje określony zakaz wprowadzania konsumentów w błąd dotyczący produktów mleczarskich?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać postanowienie/a zawierające tytuł prawnych instrumentu/ów (w języku danego kraju oraz w jęz. angielskim) oraz dodać, jeśli dostępne, adres/y internetowe tam gdzie można znaleźć dane instrumenty prawne.

4. Czy istnieją inne niż państwowe przepisy i regulacje odnoszące się do punktu 1.1 – 3.2 ?

Nie... Tak ...

Wytyczne kompetentnych władz Nie... Tak ...

Interpretacje kompetentnych władz Nie... Tak...

Prywatne standardy mleczarskie na bardziej ogólnej skali
(np. przemysłu mleczarskiego lub łańcucha supermarketów)?

Nie... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać, które zagadnienia odnoszące się do pkt. 1.1 – 3.2 są nimi objęte oraz nazwę każdego autora danego tematu oraz tytuł przepisu/ów (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli są dostępne, adres/y internetowy/e, tam gdzie można znaleźć dane przepisy.

5. Czy istnieją zwolnienia z tradycyjnego stosowania terminów mleczarskich wobec niektórych niemleczarskich produktów spożywczych (np. mleko kokosowe)?

Nie... Tak

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę podać istotne przykłady i tytuł aktu prawnego lub przepisu (w języku danego kraju oraz w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać, jeśli są dostępne, adres/y internetowe, tam gdzie można znaleźć dane przepisy.

6. Czy istnieją określone przepisy dotyczące produktów opartych na składnikach pochodzenia roślinnego imitujące produkty oparte na składnikach pochodzenia zwierzęcego (zakazujące lub zezwalające na stosowanie terminów mleczarskich)?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak” proszę wskazać cel takich przepisów i podać ich nazwę /y (w

języku danego kraju i w tłumaczeniu na jęz. angielski) oraz dodać jeśli są dostępne, adres/y internetowe, tam gdzie można znaleźć dane przepisy.

7. Czy istnieją systemy nadzoru i wprowadzania w życie dotyczące Ochrony Terminów Mleczarskich?

Nie ... Tak

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę podać więcej szczegółów, kierując się poniższymi kategoriami, które mogą występować jednocześnie, w sposób niezależny lub uzupełniający:

System publiczny

Ogólny nadzór żywności

Tak... Nie...

Określone władze ds. mleczarstwa

Tak ... Nie ...

System prywatny

Tak ... Nie ..

8.1. Czy istnieje istotne orzecznictwo dotyczące p. 1.1 – 7 ?

Nie ... Tak ...

Decyzje stosownych władz

Nie ... Tak ...

Decyzje sądowe

Nie ... Tak ...

Jeśli „tak”, odnośnie decyzji sądowych:

Dokumenty prawa publicznego (w sprawie pomiędzy osobą prywatną lub organizacją prywatną a państwem)

Nie ... Tak ...

Dokumenty prawa cywilnego (w sprawie pomiędzy osobą prywatną a organizacją prywatną)

Nie ... Tak ...

Jeśli ma miejsce orzecznictwo o charakterze zasadniczym odnośnie Ochrony Terminów Mleczarskich (np. zakaz stosowania lub zezwolenie na stosowanie terminu mleczarskiego wobec produktu niemleczarskiego albo osądzenie legalności danego aktu prawnego lub zachowania w zakresie terminów mleczarskich), proszę podać krótkie streszczenie oraz, jeśli są dostępne, adres/y internetowe, gdzie można znaleźć określony przypadek.

8.2. Czy istnieją istotne prywatne ustalenia bez decyzji sądu?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę podać szczegóły.

9. Czy istnieje bieżąca inicjatywa zreformowania struktury prawnej lub jej implementacji?

Nie ... Tak ...

Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, proszę wskazać pokrótce, charakter (państwowy i/lub prywatny) oraz cel inicjatywy oraz, jeśli są dostępne, istotny/e internetowy/e adres/y.

10. Streszczenie i uwagi końcowe: Jaki jest ogólny „stan gry” czyli sytuacja w waszym kraju i czy taka sytuacja, waszym zdaniem, jest zadowalająca? Jeśli jest niezadowalająca, proszę wskazać co powinno zostać poprawione.

4

ANALIZA IMPLEMENTACJI KWESTIONARIUSZA

4.1. LICZBA I GEOGRAFICZNE ROZMIESZCZENIE ODPOWIEDZI

W sumie prawie połowa członków IDF (21 z 43 organizacji członkowskich) odpowiedziała na dwa wydania Kwestionariusza w 2019 i w 2021/22 roku. Europa była reprezentowana przez następujące państwa: Dania, Francja, Niemcy, Islandia, Włochy, Łotwa, Niderlandy, Norwegia i Stany Zjednoczone; Ameryka Północna: Kanada, Meksyk i Stany Zjednoczone; Ameryka Południowa: Brazylia i Chile; Azja: Chiny, Indie, Japonia i Korea Południowa. Australia i Oceania: Australia i Nowa Zelandia oraz Afryka reprezentowana przez Republikę Południowej Afryki. Tak więc, w badaniu udział wzięły wszystkie kontynenty, zgodnie ze statystyką FAO 2019 (mleko krowie i inne mleka) są głównymi krajami-producentami mleka.

W czołowej światowej dziesiątce znajduje się następujące siedem krajów (w kolejności malejącej): Indie, Stany Zjednoczone, Brazylia, Chiny, Niemcy, Francja i Nowa Zelandia (brak Pakistanu, Rosji i Turcji), oraz spoza czołowej dziesiątki, w Europie sześć następujących krajów (w malejącej kolejności): Niemcy, Francja, Zjednoczone Królestwo W. Brytanii, Niderlandy, Włochy i Dania (brak Polski, Hiszpanii, Belgii i Szwajcarii). W sumie 12 krajów z czołowej światowej dwudziestki odpowiedziało na Kwestionariusz. Stąd więc, duże kraje produkujące mleko zostały uwzględnione co umożliwia pierwszą dobrą ocenę aktualnej sytuacji.

4.2. PRZEPISY I REGULACJE PAŃSTWOWE DOTYCZĄCE STANDARDÓW MLECZARSKICH

We wszystkich krajach, istnieją określone struktury prawne odnośnie mleka i produktów mleczarskich w celu ochrony tożsamości tych produktów oraz w celu zapobieżenia wprowadzania konsumentów w błąd. Mają one pewne wspólne cechy, jednakże szczegóły i rozpoznanie tych struktur wykazuje duże różnice pomiędzy krajami.

4.2.1. Produkty mleczarskie ogólnie

W krajach Unii Europejskiej, w Brazylii, Kanadzie, Chinach, Indiach i Meksyku istnieją ogólne definicje dotyczące mleka surowego, mleka i produktów mleczarskich. W Australii, Chile, Nowej Zelandii, Republice Południowej Afryki, Południowej Korei i Stanach Zjednoczonych

istnieją ogólne definicje dla mleka surowego i mleka, ale nie ma ogólnych definicji dla produktów mleczarskich. Stąd więc, nie wszystkie kraje wprowadziły w życie ogólne definicje GSUDT.

4.2.2. Niektóre kategorie produktów mleczarskich

We wszystkich krajach, obowiązują definicje pewnych kategorii produktów mleczarskich. W Unii Europejskiej tylko niewielka ilość produktów znajduje się w prawodawstwie unijnym (masło; mleko spożywcze; kazeina) ale cały zakres innych definicji istnieje w legislacji krajów członkowskich UE, np. w krajach członkowskich UE, zazwyczaj definiuje się ser. To samo jak powyższe donosi się do wszystkich innych krajów, jak również dotyczy definicji mleka spożywczego. Także, często definiuje się masło i lody. Ale ogólnie biorąc, pewnej liczbie krajów nie udało się wprowadzić wszystkich istotnych Standardów Mleczarskich CAC. Jednakże, należy wziąć pod uwagę, że nie wszystkie Standardy Mleczarskie CAC mają praktyczne znaczenie w każdym kraju.

4.2.3. Określone odmiany produktów mleczarskich

We wszystkich krajach, informuje się o istnieniu definicji dla określonych odmian produktów mleczarskich, ale istnieją uwidocznione różnice pod względem ich zakresu i treści. Większość krajów posiada standardy dla określonych odmian sera, mleka spożywczego i mleka fermentowanego np. jogurtu. Jednakże, Australia, Chiny, Meksyk i Nowa Zelandia nie wyszczególniają gatunków sera w obrębie swoich standardów produktów spożywczych, z wyjątkiem gatunków sera topionego w Nowej Zelandii. Konsekwentnie więc, istotne Standardy Mleczarskie CAC nie są implementowane w każdym kraju.

4.3. OCHRONA TERMINÓW MLECZARSKICH

4.3.1. Ochrona pozytywna

W Unii Europejskiej, ochrona pozytywna jest uregulowana w ogólnym prawie żywnościowym. Jeśli do danego produktu jest przypisana określona nazwa, wówczas musi być stosowana dokładnie taka nazwa. Dla większości produktów mleczarskich, czy to w prawodawstwie unijnym czy w prawie krajowym, takie nazwy są im przypisywane. Ta sama zasada występuje w Australii, Brazylii, Chinach, Indiach, Nowej Zelandii, Republice Afryki Południowej oraz być może także w Chile i w Stanach Zjednoczonych. W Kanadzie, ogólne prawo żywnościowe odwołuje się do „powszechnej nazwy”, ale w postanowieniach mleczarskich, przypisuje się określoną nazwę produktom. Stąd więc, zasada ogólnego prawa żywnościowego jest powszechna w szerokim zakresie. Konsekwentnie, im więcej istnieje standardów tożsamości, tym więcej produktów mleczarskich jest objętych wspomnianą zasadą.

4.3.2. *Ochrona negatywna*

W prawie UE, jest ustanowiona ścisła Ochrona Terminów Mleczarskich. Terminy mleczarskie są zastrzeżone wyłącznie dla produktów mleczarskich, nawet jeśli stosowanie danego terminu mleczarskiego dla produktu nie-mleczarskiego jest wyjaśnione konsumentowi. Zgodnie z powyższym, kombinacja terminu mleczarskiego i wyjaśniającego słowa „imitacja” (imitowany) nie jest dozwolona. Taka sytuacja jest także w Chinach i w Indiach.

W Republice Południowej Afryki, istnieje wyjątek od ścisłej ochrony negatywnej. Dany termin mleczarski może być zastosowany wobec nie-mleczarskiego produktu, jeśli słowo „imitowany” znajduje się na etykiecie. Zamiast „imitacja” można podać nazwę odpowiedniej rośliny. Taka sama sytuacja pojawia się w Stanach Zjednoczonych. W Kanadzie, ogólne prawo żywnościowe odwołuje się do „nazwy powszechnej”, która pozwala na etykietowanie produktów niemleczarskich terminami mleczarskimi, jeśli konsument nie zostanie przez to wprowadzony w błąd. Podobna sytuacja występuje w Chinach, gdzie ogólne prawo żywnościowe odnosi się do „rzeczywistych atrybutów produktu spożywczego”. Tak więc, istnieją różne podejścia do aspektu ochrony negatywnej. Kilka krajów nie poinformowało w ogóle o postanowieniach w zakresie wspomnianej ochrony.

4.4. ZAKAZ WPROWADZANIA KONSUMENTÓW W BŁĄD

Prawie we wszystkich krajach, ogólne prawo żywnościowe zabrania wprowadzania konsumentów w błąd. Określony szczególnie zakaz w zakresie produktów mleczarskich wydaje się nie istnieć w żadnym z krajów objętych kwestionariuszem.

4.5. PRZEPISY INNE NIŻ PRAWODAWSTWO I REGULACJE KRAJOWE

Całkiem spora liczba krajów poinformowała o przepisach innych niż krajowe prawo i regulacje.

4.5.1. *Wytyczne kompetentnych władz*

W niektórych krajach członkowskich Unii Europejskiej (Dania, Włochy), zostały opublikowane wytyczne lub dokumenty wyjaśniające, podczas gdy na poziomie UE żadnych takich wytycznych nie ustanowiono. W Brazylii, Chile, Chinach, Nowej Zelandii, Norwegii i Zjednoczonym Królestwie W. Brytanii istnieją ogólne wytyczne. W Republice Południowej Afryki, od czasu do czasu, publikowane są wytyczne interpretujące. Inne kraje poza UE nie informowały o wytycznych.

4.5.2. *Interpretacje kompetentnych władz*

Chile, Chiny, Norwegia i Republika Południowej Afryki wspominają o takich interpretacjach. Wszystkie inne kraje, w tym Unia Europejska nie informują o takich interpretacjach, lub

przynajmniej stwierdzają, że takowe nie były dostępne dla ogółu publicznego.

4.5.3. Standardy mleczarskie ustalane przez przemysł mleczarski lub innych prywatnych graczy na rynku

W Meksyku i Zjednoczonym Królestwie W. Brytanii, dla niektórych produktów mleczarskich, istnieją takie standardy ustanowione przez przemysł mleczarski. W Chinach, wspomniane standardy są opracowywane przez przemysł mleczarski dla produktów mleczarskich, nie objętych standardami w prawie krajowym. W Niemczech, nie istnieją standardy ogólne. Zamiast tego, powszechne jest ustalanie prywatnych standardów przez sieci supermarketów. W Norwegii, przemysł mleczarski opracował wytyczne, z akceptacją władz bezpieczeństwa żywności.

Poza ustalaniem standardów prywatnych, istnieją wytyczne przemysłu mleczarskiego do interpretacji. W Unii Europejskiej, Krajowe Stowarzyszenie Mleczarskie (**ang.** European Dairy Association, EDA) opracowało wytyczne dotyczące zasad i wprowadzania w życie Ochrony Terminów Mleczarskich. W Republice Południowej Afryki, przemysł mleczarski opublikował wytyczne dotyczące minimalnych wymagań prawnych w zakresie etykietowania.

4.6. ZWOLNIENIA OD TRADYCYJNEGO STOSOWANIA TERMINÓW MLECZARSKICH WOBEC PEWNYCH PRODUKTÓW NIEMLECZARSKICH

W Unii Europejskiej, istnieje wyczerpująca lista wyjątków, która zawiera nazwy produktów pochodzących z krajów członkowskich, wymienione według języków. Państwa członkowskie nie mogą rozszerzać tej listy na własną rękę. W Republice Południowej Afryki, powyższe zwolnienia może przyznawać Ministerstwo Rolnictwa. W Norwegii, istnieją wyjątki dla dziesięciu produktów, w Brazylii dla czterech produktów. W Indiach, przykładem jest nazwa mleko kokosowe, a w Australii i Nowej Zelandii – mleko sojowe, ponieważ w żadnym innym kraju nie wspomina się o akcie prawnym (FSANZ Standard 1.1.1. – 13). W przypadku wszystkich innych krajów nie podaje się informacji o mechanizmach zwolnień lub nawet o określonych wyjątkach.

4.7. OKREŚLONE PRZEPISY DOTYCZĄCE PRODUKTÓW OPARTYCH NA SKŁADNIKACH POCHODZENIA ROŚLINNEGO IMITUJĄCYCH PRODUKTY OPARTE NA SKŁADNIKACH POCHODZENIA ZWIERZĘCEGO

W Unii Europejskiej takie przepisy nie istnieją. W 2018 roku, w Niemczech, zostały wprowadzone w życie stosowne wytyczne i są one w chwili obecnej analizowane. Wspomniane wytyczne wyłączają imitację produktów mleczarskich z powodu ścisłej Ochrony Terminów Mleczarskich. W Republice Południowej Afryki, istnieją specjalne przepisy dla imitowanych produktów mleczarskich, jak to wspomniano w p. 2.2. W Norwegii, informuje się także o ogólnych wytycznych. W Chinach, istnieją określone przepisy dla mleka sojowego i „śmietanki do ubijania wyprodukowanej bez udziału składników mleka”. W Indiach,

omawiany projekt przepisów został rozesłany w 2020 roku. Żaden inny kraj nie informował o podobnych przepisach w tej sprawie.

4.8. SYSTEM NADZORU I WPROWADZANIA STOSOWNYCH PRZEPISÓW W ŻYCIE

W niniejszym kwestionariuszu na ten punkt odpowiedziało tylko kilka krajów, co powoduje trudność w uzyskaniu ogólnego obrazu w tym zakresie.

4.8.1. Aspekty publiczne

W Niderlandach i Republice Południowej Afryki informuje się o specjalnym urzędzie ds. produktów mleczarskich. W innych krajach, nadzór i implementacja są przeważnie prowadzone przez ogólną administrację ds. żywności. Jeśli jest to państwo federalne, to istnieje zazwyczaj mechanizm współpracy pomiędzy różnymi urzędami, na przykład w Niemczech. W Zjednoczonym Królestwie W. Brytanii, podano, że nie wiadomo czy władze rutynowo kontrolują zgodność z Ochroną Terminów Mleczarskich. W Danii, Australii i Nowej Zelandii, stosowny urząd podejmuje kroki tylko w przypadkach złożenia skargi.

4.8.2. Aspekty prywatne

W Niemczech, podkreśla się, że stosowane są ogólne przepisy prawa prywatnego wobec nieuczciwej konkurencji, Tak więc, jeśli termin mleczarski jest niewłaściwie stosowany, firmy prywatne jak i organizacje ds. ochrony konkurencji lub konsumentów mogą, na tej podstawie, interweniować. Odnotowano już wiele przypadków prowadzonych przed sądami, a nawet przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej (**ang.** Court of Justice of the European Union) przy ustalaniu wstępnych przepisów dotyczących stosowania terminów mleczarskich. We Francji, międzybranżowa organizacja mleczarska aktywnie monitoruje każde naruszenie zasad Ochrony Terminów Mleczarskich i podejmuje działania wobec prawa prywatnego, aby zapobiec błędnemu ich stosowaniu, poprzez porozumienia polubowne lub, jeśli zachodzi potrzeba, poprzez środki prawne. Żaden inny kraj nie wspominał o orzecznictwie prywatnym co jest zadziwiające, ponieważ w wielu krajach istnieją podobne przepisy w odniesieniu do nieuczciwej konkurencji. Niektóre kraje informują o własnym nadzorze – ze strony przemysłu – przypadków nieuczciwej konkurencji (Kanada; Chiny; Niderlandy; Norwegia; Republika Południowej Afryki; Zjednoczone Królestwo W. Brytanii).

4.9. ORZECZNICTWO

O szczególnych decyzjach kompetentnych władz informuje tylko Norwegia w odniesieniu do analogu sera zawierającego tłuszcz roślinny; oraz Australia, gdzie Biuro Standardów Reklamowych (**ang.** Advertising Standards Bureau) rozwiązało 2017 przypadków skarg przeciwko nazwie „mleko sojowe”. Z Kanady pochodzi informacja, że problemy niezgodności są rozwiązywane, oprócz działań interesariuszy przemysłu, przez kompetentne władze.

Odnosnie decyzji sądu, wiodące dokumenty prawne w Unii Europejskiej są decyzjami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, a wszystkie trzy decyzje na korzyść ścisłej Ochrony Terminów Mleczarskich. Ostatnia decyzja dotyczy orzeczenia z 2017 roku w sprawie firmy Tofu-Town, zakazującego nazw „masło tofu” oraz „ser veggie”. Ogólnie wnioskuję się, że termin „mleko” i określenia zastrzeżone dla produktów mleczarskich nie mogą być stosowane do określania produktu wyłącznie pochodzenia roślinnego w marketingu lub reklamie, nawet jeśli te terminy są uzupełnione wyjaśnieniem lub opisem wskazującym na roślinne pochodzenie danego produktu.

Wspomniana jurysdykcja wysłała jasny sygnał do krajowych sądów w państwach członkowskich UE. Z Niemiec przyszła informacja o decyzji Regionalnego Sądu Cywilnego Hamburga z 2018 r, w której uznano za niezgodne z prawem etykietowanie produktu słowami „stosować jak Crème fraîche (świeża lekko ukwaszona gęsta śmietana o wysokiej zawartości tłuszczu” (ok.35%)) dla produktu pochodzenia roślinnego. W 2022 roku, Regionalny Sąd Cywilny w Stuttgarcie zarządził, że rejestrowana nazwa „milch” nie może być stosowana dla produktów niemleczarskich. Niemieckie sądy niższej instancji decydują w różny sposób w powyższym temacie, jeśli porównanie pomiędzy produktami mleczarskimi a produktami pochodzenia roślinnego (np. „smakuje jak masło”) uznaje się za zgodne z prawem. Obecnie brakuje jednoznacznej decyzji sądu wyższej instancji, która mogłaby ujednolicić znajomość prawa (jurysprudencja).

Z wyjątkiem aktualnego przypadku w Niderlandach, w żadnym innym kraju europejskim nie podaje się informacji o takich przypadkach przed sądem krajowym. W Republice Południowej Afryki, liczba dokumentów prawa publicznego jest bardzo ograniczona, z minimalną ilością szczegółów. W Chinach, wskazano dokumenty prawa publicznego. Ponadto, w Chinach funkcjonują już pewne prywatne ustalenia. W Indiach, poinformowano o pierwszym aktualnym przypadku w omawianym temacie.

W Stanach Zjednoczonych, aż do niedawna, orzeczenie wiodącego sądu pochodzi z roku 1981 i rozstrzyga skargę przeciwko FDA (**ang.** FDA, Food and Drug Administration, Agencja ds. Żywności i Leków, USA), aby zareagować na etykietowanie produktów słowem „imitacja” produktu mleczarskiego. W 2021 roku, Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (Północny Dystrykt Kalifornii) orzekł, że zakaz stosowania terminu „masło” na etykiecie „Ukwaszone Masło Wegańskie – wyprodukowane ze składników pochodzenia roślinnego”, zawarty w prawie żywnościowym i rolnym Kalifornii nie jest w zgodzie z konstytucyjną wolnością słowa handlowego. Departamentowi Rolnictwa Kalifornii nie udało się udowodnić, jak to stwierdził sąd, że konsumenci są wprowadzani w błąd.

4.10. AKTUALNE PAŃSTWOWE LUB PRYWATNE INICJATYWY DOTYCZĄCE STRUKTURY PRAWNEJ I JEJ IMPLEMENTACJI

Odpowiedzi na aktualne inicjatywy pokazują wyraźny obraz, że poza Unią Europejską,

w pewnym zakresie krajów, toczy się debata na temat uzyskania lepszej Ochrony Terminów Mleczarskich. Dobrym przykładem jest sytuacja w Australii i Nowej Zelandii. W 2018 roku właśnie tam podczas wspólnego spotkania Ministerialnego Forum w 2018 r, zaproponowano podjęcie przeglądu „wprowadzających w błąd opisów alternatyw dla mleka i mięsa”; ale prace w tym względzie zostały opóźnione. W 2020 r, Australijski Minister ds. Rolnictwa gościł u siebie spotkanie „okrągłego stołu” reprezentującego przemysł branżowy, podczas którego wyłoniono ministerialną grupę roboczą składającą się z osób z sektorów produktów pochodzenia zwierzęcego i roślinnego. Grupa robocza przebadła aktualne wymagania dotyczące etykietowania i marketingu produktów (w tym wizerunki) produktów alternatywnych dla mięsa i mleka, opartych na produktach pochodzenia roślinnego. Grupa robocza rozważała pewien zakres podejść do braku określonych wskazówek przemysłu w zakresie etykietowania i markingu produktów pochodzenia roślinnego i większość tego zespołu preferowała rozwój dobrowolnego ustalonego systemu, z uwzględnieniem zgodności ustalonego trybu postępowania oraz wczesny przegląd skuteczności takiego podejścia jako kroku do przodu, jednakże nie osiągnięto konsensusu w tej sprawie.

W 2021 roku, Senat Australii postawił zapytanie „Definicje mięsa i innych produktów pochodzenia zwierzęcego”. Otrzymano 226 opinii i w lutym 2022 przedstawiono raport końcowy. Zalecenia płynące z powyższej ankiety uznały istnienie istotnego rozwoju sektora produktów pochodzenia roślinnego i potrzebę poprawienia polityki oraz stosownych przepisów, aby była większa jasność co do etykietowania i marketingu produktów pochodzenia roślinnego. Zalecenia obejmują przegląd Kodeksu Standardów Żywności Australii i Nowej Zelandii, co obecnie zezwala na wyjątki dla produktów opartych na składnikach roślinnych, w zakresie stosowania nazw mleczarskich bez potrzeby spełniania wymagań standardów tożsamości, ustalonych w tym samym Kodeksie Standardów Produktów Spożywczych. Odpowiedź ze strony rządu w sprawie dziewięciu wspomnianych zaleceń jest obecnie sprawą otwartą. Ponadto, wspomniany powyżej raport uwypuklił znaczenie ujednolicenia standardów krajowych i międzynarodowych w celu zapewnienia interesariuszom jasnych wskazówek.

W 2019 r, w Chinach i Indiach, poinformowano o bieżących inicjatywach. W Meksyku, projekt szerszej reformy w omawianym temacie rozpoczął się w 2022 roku. W Republice Południowej Afryki, istnieje przegląd istniejących przepisów w zakresie imitowanych produktów mleczarskich, który rozpoczął się w marcu 2021 roku, a celem było ujednolicenie tych przepisów z GSUDT. W 2018r, w Stanach Zjednoczonych, FDA otworzyła rejestr „dotyczący stosowania terminów mleczarskich na etykietach produktów pochodzenia roślinnego”. Uzyskano ponad 14 000 dokumentów z komentarzem. Następnie, Krajowa Federacja Producentów Mleka wniosła Petycję Obywatelską „która tworzy mapę drogową dla FDA na temat w jaki sposób podejść do tego zagadnienia, w tym przedstawienie opcji, jak powinny być etykietowane produkty spożywcze pochodzenia roślinnego”. Po tym działaniu, FDA opublikowała nowy rejestr w lutym 2019 roku.

W 2019/20 roku, w Unii Europejskiej, w obrębie struktury Reformy Wspólnej Polityki Rolnej (ang. CAP, Common Agricultural Policy), odbyła się intensywna debata na temat jaśniejszego słownictwa Ochrony Terminów Mleczarskich, dotyczącego określania alternatyw dla produktów roślinnych. Została zapoczątkowana debata przez Parlament Europejski (tzw. „Poprawka 171”) która została wstrzymana. We Francji, prawo ochrony UE zastosowano jako inspirację do ochrony terminologii produktów mięsnych.

4.11. STAN GRY CZYLI SYTUACJA BIEŻĄCA

W Australii i Nowej Zelandii obawy o wprowadzające w błąd etykietowanie produktów alternatywnych dla mleka i mięsa zostały przedstawione w postaci skupienia się na przeglądzie przepisów w tym względzie, jednakże postępy prac zostały opóźnione (patrz p. 4.10). W Kanadzie i Niemczech, sytuacja jest zadawalająca. To samo odnosi się do Chile i Chin, ale istnieją jeszcze niepewności co do definicji niektórych produktów mleczarskich które należy wyjaśnić. Z Japonii podano informacje o naruszeniach Ochrony Terminów Mleczarskich (jogurt z mleka sojowego, śmietanka z mleka sojowego, mleko ryżowe, mleko migdałowe, śmietanka do ubijania zawierająca olej roślinny). W Danii produkty pochodzenia roślinnego są sprzedawane z nazwami bardzo zbliżonymi do tych dla produktów mleczarskich. Napotyka to zawsze sprzeciw przemysłu mleczarskiego. Nie ma oznak dalszej legislacji w tym zakresie. W Islandii, w której także obowiązują przepisy UE, nie wszystkie elementy ochrony są przestrzegane. W Indiach i w Norwegii, sytuacja z punktu widzenia prawnego, jest zadawalająca, ale wciąż istnieją pewne złe praktyki dotyczące etykietowania i reklamy.

Republika Południowej Afryki informuje, że istniejąca struktura ramowa (ściśle ustalony tryb postępowania – przyp. tłum.) ma być ujednolicona zgodnie z GSUDT, a aspekt wprowadzenia jej w życie poprawiony. W Korei Południowej, nie ma prawodawstwa chroniącego terminologię mleczarską. Konsekwentnie, napoje pochodzenia roślinnego są sprzedawane bez ograniczeń (np. mleko sojowe, migdałowe i orzechowe). W Zjednoczonym Królestwie W. Brytanii zdarzają się wyraźne naruszenia zasad Ochrony Terminów Mleczarskich (podano niektóre typowe przykłady), ale nie są podejmowane rzeczywiste działania wobec takiego nadużycia. W Stanach Zjednoczonych, procedura FDA w zakresie stosowania terminów mleczarskich i problem równoważności żywieniowej (ang. nutritional equivalence, zastąpienie jednego produktu innym o takich samych właściwościach – przyp. tłum.) to dwa istotne zagadnienia (patrz p. 9), ale pozostaje niejasne, kiedy procedura FDA zostanie zakończona. Meksyk podkreślił znaczenie ujednolicenia istniejącej struktury ramowej ze Standardami Mleczarskimi CAC.

5

ZAŁĄCZNIK

ZAŁĄCZNIK I

PUNKTY KONTAKTOWE W POSZCZEGÓLNYCH KRAJACH
(NA DZIEŃ 18 LIPCA 2022 r.)

Kraj	Imię i nazwisko osoby kontaktowej	E-mail
Australia	Pani Helen Dornom	helen.dornom@dairyaustralia.com.au
Brazylia	Pan Guillaume Tessier	contato@filbrasil.org.br
Kanada	Pan Pierre Doyle	idfcanada@bell.net
Chile	Pan Octavio Oltra Hidalgo	o.oltra@consoriolechero.cl
Chiny	Pan Jingquan Fang	jingquanf@vip.163.com
Dania	Pani Sanne Bastholm Rasmussen	sba@lf.dk
Francja	Pan Thierry Geslain	Filfrance-alf@cniel.com
Niemcy	Pan Ludwig Börger	l.boerger@deutsche-milchwirtschaft.de
Indie	Pan Meenesh Shah	meenesh@nddb.coop
Włochy	Dr Massimo Forino	Idf.ItalianCommittee@gmail.com
Japonia	Pan Osamu Suganuma	idfjapan@-milk.jp
Republika Korei	Pan Byung Gab Son	idfukorea@dairy.or.kr
Łotwa	Pan Erna Galvanovska	Erna.galvanovska@ldc.gov.lv
Meksyk	Pan Miguel Angel Garcia Paredes	filmexico@filmexico.org
Niderlandy	Pan Jurgen Jansen	jansen@zuivelnl.org
Nowa Zelandia	Pani Sharon Mitchell	sharon.mitchell@fonterra.co
Norwegia	Pani Helle Huseby	Helle.huseby@tine.no
Republika Płd. Afryki	Pan Edu Roux	Eduroux19@gmail.com
Zjednoczone Królestwo W. Brytanii	Pan Ian Wakeling	iwakeling@dairyuk.org
Stany Zjednoczone	Pani Debra Wendorf-Boyke	dwboyke@usidf.org

ZAŁĄCZNIK II

CODEX STAN 206-1999

OGÓLNY KODEKS STANDARD STOSOWANIA TERMINÓW MLECZARSKICH

1. ZAKRES

Niniejszy Standard dotyczy stosowania terminów mleczarskich w odniesieniu do żywności oferowanej konsumentowi lub do dalszego przetwarzania.

2. DEFINICJE

- 2.1. **Mleko** jest wydzieliną gruczołu mlecznego zwierząt użytkowanych mlecznie uzyskaną z jednego lub więcej dojów, do którego nic nie dodano ani niczego nie odjęto, przeznaczone do konsumpcji jako płynne mleko lub do dalszego przetwarzania.
- 2.2. **Produkt mleczny** jest produktem otrzymanym przez jakąkolwiek obróbkę mleka, który może zawierać dodatki do żywności i inne składniki funkcjonalne niezbędne w procesie przetwarzania.
- 2.3. **Produkt mleczny złożony** jest produktem, dla którego mleko, produkt mleczny lub składniki mleczne są istotną częścią w znaczeniu ilościowym w produkcie końcowym do spożycia, pod warunkiem, że składniki nie pochodzące z mleka nie mają na celu zastąpienia ani w części ani w całości jakiegokolwiek składnika mleka.
- 2.4. **Produkt mleczny odtworzony** jest produktem będącym wynikiem dodania wody do produktu w postaci proszku lub koncentratu w ilości niezbędnej do odtworzenia odpowiedniej proporcji wody do suchej masy.
- 2.5. **Produkt mleczny rekombinowany** jest produktem będącym wynikiem połączenia tłuszczu mlecznego i suchej masy beztłuszczowej mleka w ich postaciach utrwalonych z dodatkiem lub bez dodatku wody, tak aby osiągnąć odpowiedni skład produktu mlecznego.
- 2.6. **Terminy mleczarskie** oznaczają nazwy, oznaczenia, symbole, ilustracje lub inne formy, które odnoszą się do lub sugerują, bezpośrednio lub pośrednio, mleko lub produkt mleczny.

3. ZASADY OGÓLNE

Żywność powinna być opisana lub prezentowana w taki sposób, aby zapewnić poprawne stosowanie terminów mleczarskich przeznaczonych dla mleka i przetworów mlecznych, aby uchronić konsumenta przed dezinformacją lub wprowadzeniem w błąd oraz aby zapewnić uczciwe praktyki w handlu żywnością.

4. STOSOWANIE TERMINÓW MLECZARSKICH

4.1. Wymagania ogólne

- 4.1.1.** Nazwa żywności powinna być deklarowana zgodnie z Sekcją 4.1 Ogólnego Kodeksowego Standardu Etykietowania Opakowanych Produktów Spożywczych (**ang.** The Codex General Standard for the Labelling of Prepacked Foods (CODEX STAN 1 – 1985, wersja poprawiona 1 – 1991; Codex Alimentarius, Tom 1A).
- 4.1.2.** Słowo lub słowa wskazujące zwierzę lub, w przypadku mieszanin, wszystkie zwierzęta, od których mleko zostało pozyskane, powinny być umieszczone bezpośrednio przed lub po nazwie produktu. Takie deklaracje nie są wymagane, jeśli konsument nie byłby wprowadzany w błąd przez ich pominięcie.

4.2. Stosowanie terminu mleko

- 4.2.1.** Tylko żywność zgodna z definicją w Sekcji 2.1 może być nazwana „mleko”. Jeśli taka żywność jest oferowana do sprzedaży jako taka, to powinna nosić nazwę „mleko surowe” lub inny odpowiedni termin, który nie wprowadzałby w błąd lub nie dezinformował konsumenta.
- 4.2.2.** Mleko, które jest zmodyfikowane pod względem składu przez dodanie i/lub odjęcie składników mleka, może być identyfikowane nazwą z użyciem terminu „mleko”, pod warunkiem podania jasnego opisu modyfikacji, jakiej poddano mleko, w pobliżu nazwy.
- 4.2.3.** Jednakże mimo wymagań Sekcji 4.2.2 niniejszego Standardu, mleko, w którym została zmodyfikowana zawartość tłuszczu i/lub białka i które jest przeznaczone do bezpośredniej konsumpcji, może również być nazwane „mlekiem” pod warunkiem, że:
- jest sprzedawane tylko, gdy taka modyfikacja jest dozwolona w kraju sprzedaży detalicznej;
 - minimalne i maksymalne poziomy zawartości tłuszczu i/lub białka (taki przypadek może występować) zmodyfikowanego mleka są wyszczególnione w regulacjach prawnych kraju sprzedaży detalicznej. W takim przypadku zawartość białka powinna mieścić się w granicach naturalnej zmienności występującej w tym kraju;
 - modyfikacja została wykonana zgodnie z metodami dopuszczonymi przez przepisy prawa kraju sprzedaży detalicznej i tylko poprzez dodanie lub odjęcie składników mleka, bez zmiany stosunku białek serwatkowych do kazeiny; oraz
 - modyfikacja jest zadeklarowana zgodnie z Sekcją 4.2.2 niniejszego Standardu.

4.3. Stosowanie nazw przetworów mlecznych w Standardach kodeksowych dotyczących artykułów

- 4.3.1.** Tylko produkt spełniający postanowienia Standardu kodeksowego dla produktu mlecznego może być nazwany tak jak wyszczególniono w Standardzie kodeksowym dla danego produktu.
- 4.3.2.** Jednakże mimo wymagań Sekcji 4.3.1 niniejszego Standardu i Sekcji 4.1.2 General Standard for the Labelling of Prepacked Foods (CODEX STAN 1 – 1985, wersja poprawiona 1 – 1991) produkt mleczny może być nazwany jak wyszczególniono w Standardzie kodeksowym dla odpowiedniego produktu mlecznego, gdy wyprodukowany był z mleka, zawartość tłuszczu i/lub białka tego produktu została zmodyfikowana, ale pod warunkiem, że wymagania dotyczące składu właściwego Standardu są spełnione.
- 4.3.3.** Produkty, które są zmodyfikowane przez dodanie i/lub odjęcie składników mleka, mogą nosić nazwę odpowiedniego produktu mlecznego w połączeniu z jasnym opisem modyfikacji, której produkt mleczny został poddany pod warunkiem, że zachowane są istotne cechy produktu i że limity takich modyfikacji składu są wyszczególnione w odpowiednich Standardach.

4.4. Stosowanie terminów w przypadku produktów mlecznych odtworzonych i rekombinowanych

Mleko i przetwory mleczne mogą być nazywane jak wyszczególniono w Standardzie kodeksowym dla odpowiedniego produktu mlecznego, gdy wyprodukowane są z rekombinowanego lub odtworzonego mleka lub z rekombinowanych lub odtworzonych przetworów mlecznych zgodnie z Sekcją 4.1.2 General Standard for the Labelling of Prepacked Foods (CODEX STAN 1 – 1985, wersja poprawiona 1 – 1991), jeśli konsument nie byłby wprowadzony w błąd lub dezinformowany.

4.5. Stosowanie terminów w przypadku złożonych produktów mlecznych

Produkt spełniający opis w Sekcji 2.3 może być nazwany terminem „mleko” lub odpowiednio nazwa wyszczególnioną dla produktu mlecznego, pod warunkiem, że jasny opis innego charakterystycznego składnika (-ów) (takich jak żywność nadająca smak i zapach, przyprawy, zioła i aromaty) jest podany w pobliżu nazwy produktu.

4.6. Stosowanie terminów mleczarskich w przypadku innej żywności

- 4.6.1.** Nazwy odnoszące się do Sekcji 4.2 do 4.5 mogą być stosowane tylko jako nazwy, lub w etykietowaniu mleka, przetworów mlecznych lub złożonych przetworów mlecznych.
- 4.6.2.** Jednakże postanowienie Sekcji 4.6.1 nie powinno mieć zastosowania do nazwy produktu, którego dokładna natura jasno wynika z tradycyjnego stosowania lub kiedy

nazwa jest w sposób oczywisty stosowana do opisu charakterystycznej jakości produktu niemlecznego.

- 4.6.3.** W odniesieniu do produktu, który nie jest mlekiem, produktem mlecznym lub złożonym produktem mlecznym, etykietowanie, dokument handlowy, materiały reklamowe lub jakakolwiek forma prezentacji w punkcie sprzedaży, które oświadczają, implikują lub sugerują, że produkt jest mlekiem, produktem mlecznym lub złożonym produktem mlecznym, lub które odnoszą się do jednego lub większej liczby tych produktów, nie mogą być stosowane.
- 4.6.4.** Jednakże, w odniesieniu do produktów w Sekcji 4.6.3, które zawierają mleko lub produkt mleczny lub składniki mleka, które są istotną częścią w sensie charakterystyki produktu, termin „mleko” lub nazwa produktu mlecznego może być stosowana do opisu prawdziwej natury produktu, pod warunkiem, że składniki nie pochodzące z mleka nie mają na celu zastąpienia, ani w części ani w całości, jakiegokolwiek składnika mleka. Dla tych produktów terminy mleczarskie mogą być stosowane tylko, jeśli konsument nie byłby wprowadzany w błąd.

Jeśli jednak produkt końcowy ma być substytutem mleka, produktu mlecznego lub złożonego produktu mlecznego, terminy mleczarskie nie mogą być stosowane.

W przypadku produktów odnoszących się do Sekcji 4.6.3, które zawierają mleko lub produkt mleczny lub składniki mleka, które nie są istotną częścią w sensie charakterystyki produktu, terminy mleczarskie mogą być stosowane tylko w wykazie składników, zgodnie z Codex General Standard for the Labelling of Prepacked Foods (CODEX STAN 1 – 1995, wersja popr. 1 – 1991). Dla tych produktów, terminy mleczarskie nie mogą być stosowane dla innych celów.

5. ETYKIETOWANIE ŻYWNOŚCI PAKOWANEJ

Opakowane mleko, produkty mleczne i złożone produkty mleczne powinny być etykietowane zgodnie z Sekcją 4 Codex General Standard for the Labelling of Prepacked Foods (CODEX STAN 1-1985, wersja poprawiona 1 – 1991), z wyjątkiem zakresu inaczej podanego w odpowiednim Standardzie Kodeksowym lub w Sekcji 4 niniejszego Standardu.

INTERNATIONAL DAIRY FEDERATION / FEDERATION INTERNATIONALE DU LAIT
Boulevard Auguste Reyers, 70/B - 1030 Brussels (Belgium) - <http://www.fil-idf.org>